

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית לבתי ספר דרוזיים

1. ההצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית המפורסמת בזאת היא דוגמה הכוללת כמה אפשרויות פתרון בתשובות הפתוחות, והיא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שיתקבלו בידי מעריכי הבחינה.
2. הפתרון להלן מביא את עיקר הסוגיות המרכזיות שהיו טעונות ליבון במסגרת המבחן, אך יודגש כי הוא איננו תשובה מלאה ומקיפה, המזכה בניקוד מלא. נדגיש כי ציון המבחן מורכב, מטבע הדברים, גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **טל"ח** (טעות לעולם חוזר) – פרסום הצעת הפתרון כפוף לטעויות, ואין בו כדי לחייב קבלת תשובה שגויה בידי מעריכי הבחינה.
4. בהתאם לחוזר מנכ"ל: טוהר הבחינות – תשע"ה/9ד, נבחן בבחינת הבגרות מחויב לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שהנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.

[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית לבתי ספר דרוזיים, מס' 015381, חורף תשפ"א

פרק ראשון: הבנת הנשמע, הבנת הנקרא והבעה (67 נקודות)

חלק א – הבנת הנשמע (15 נקודות)

יש לענות על שלוש מן השאלות 1-4.

1. — עבודה מן הבית מתאימה לאנשים שיכולים להתמודד עם הרבה משימות שנמשכות זמן רב.
2. — הם צריכים להשקיע בפעילות שתמלא אותם בכוחות מחודשים.
3. — בעבר השחיקה אפיינה בעיקר רופאים, אחיות ועובדי הוראה, ואילו כיום היא מאפיינת מקצועות רבים אחרים.
4. — על הנבחן לכתוב פעולה אחת שמנהלים צריכים לעשות ופעולה אחת שהעובדים צריכים לעשות כדי לצמצם את השפעת השחיקה.
מנהלי חברות צריכים להכיר בתופעה, לשוחח יותר עם עובדיהם להביע בהם תמיכה ולהראות אכפתיות כלפיהם, והעובדים צריכים לקבוע גבולות בין זמן פרטי לזמן העבודה וכן לקבוע לעצמם הפסקות כדי להתמלא כוחות מחודשים.

חלק ב – הבנת הנקרא והבעה (52 נקודות)

יש לענות על שש מן השאלות 5-12. (36 נקודות)

5. יש לכתוב שני נימוקים של **התומכים** בעבודה מן הבית.
נימוק 1: כמות העבודה שמצליחים לסיים גדולה יותר.
נימוק 2: אין הפרעות של חברים, אין שיחות אישיות או ישיבות ממושכות, ואפשר להתרכז במשימות.
6. יש לכתוב שתיים מן ההסתייגויות של כותב המאמר מן הטענה שעבודה מן הבית יעילה.
הסתייגות 1: אנשים העובדים מן הבית משלמים מחיר אישי.
הסתייגות 2: אנשים העובדים מן הבית מאבדים את כישורי היצירתיות ואת החשיבה החדשנית שלהם.
7. יש להעתיק משורות 13-27 שתי מילים (או צירופים) המרמזות כי שורות אלה עוסקות בהסתייגויות.
מנגד; חיסרון אחר של העבודה מן הבית; לא מפני ש... אלא מפני ש...; אבל; אומנם... אך...
8. **א.** — כדי לבסס את טענות התומכים בעבודה מן הבית.
ב. יש להעתיק מן המאמר את המשפט המפריך את הטענה הנתונה.
הם (האמצעים הטכנולוגיים בתחום התקשורת) אינם יכולים להחליף את הפגישות המזדמנות שמתרחשות בין כותלי המשרד.
9. — לזמן ממושך
10. **א.** — כמות העבודה שהעובדים מצליחים לסיים.
ב. — הטכנולוגיה מאפשרת לעובדים לעבוד מן הבית.
11. יש להשיב מהי המלצתו של כותב **מאמר ב**.
המלצתו של כותב מאמר ב היא לשלב עבודה מן הבית בעבודה במשרד.
12. — שילוב בין עבודה מן הבית ובין עבודה במשרד הוא יעיל מאוד.
13. **הבעה (16 נקודות)**
יש לכתוב חיבור על אחד מן הנושאים 1-2.
בדיקת החיבור תיעשה על פי אמות המידה לבדיקת חיבור.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית לבתי ספר דרוזיים, חורף תשפ"א, מס' 015381

פרק שני: דקדוק (13 נקודות)

יש לענות על שאלה 14 **או** על שאלה 17 **או** על שני סעיפים משאלות 19-20.

חלק א — הפועל ושם העצם

שאלה 14

- א. (1) השורש: צ-ר-ף
(2) צירוף
- ב. (1) השורש: י-צ-ע
(2) להציע
- ג. (1) השורש: ק-ו-ם
(2) קמה

חלק ב — תקינות

שאלה 17

סעיפים א+ב (שני נימוקים).

- (1) היכנסו
נימוק: זו צורת הציווי של בניין נפעל.
- (2) למלא
נימוק: צורת שם הפועל בבניין פיעל בגזרת ל"א נוטה כמו בגזרת השלמים.
- (3) אגיש
נימוק: גוף ראשון, עתיד, מתחיל באל"ף (אותיות אית"ן).
- (4) כתיב
נימוק: באותיות בג"ד-כפ"ת בראש מילה יש דגש קל.
- (5) מחשב
נימוק: זו הצורה התקנית של שם המכשיר (משקל מְקַטֵּל של כלים/מכשירים).
- (6) צוֹרֶכֶת
נימוק: אין עיצור גרוני, לכן אין הנמכת תנועה.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית לבתי ספר דרוזיים, חורף תשפ"א, מס' 015381

חלק ג – תחביר

יש לענות על שני סעיפים: אפשר משאלה 19, אפשר משאלה 20, ואפשר משתי השאלות יחד.

שאלה 19

א. (1) פשוט

(2) על הנבחן להשלים משפט נתון על פי המשפט המקורי.

עסקים רבים קיבלו מענקים מן הממשלה בעקבות משבר הקורונה, ואף על פי כן הם נסגרו.

ב. על הנבחן לחבר את שלושת המשפטים הנתונים למשפט אחד באמצעות מילות קישור מתאימות.

אף על פי שממשלת ישראל אישרה מתן מענקים כספיים לבעלי עסקים כדי להציל את העסקים (שלהם) מקריסה, עסקים רבים לא הצליחו להינצל (מקריסה).

או:

מענקים כספיים של ממשלת ישראל נועדו להציל עסקים מקריסה, לכן ממשלת ישראל מתן מענקים כאלה לבעלי עסקים, אולם עסקים רבים לא הצליחו להינצל (מקריסה).

שאלה 20

א. (1) מורכב

(2) על הנבחן להשלים משפט נתון על פי המשפט המקורי.

רק מי שיצליח בבחינה, יוזמן לשלב הבא בתהליך המיון.

ב. על הנבחן לחבר את שלושת המשפטים הנתונים למשפט אחד באמצעות מילות קישור מתאימות.

אף על פי שעבודה מן הבית נוחה מאוד, עובדים רבים רוצים לעבוד במשרד, משום שעבודה במשרד מאפשרת מפגשים בין העובדים.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית לבתי ספר דרוזיים, חורף תשפ"א, מס' 015381

פרק שלישי: תנ"ך א סיפורת (20 נקודות)

על הנבחן לבחור: שאלה 21 (תנ"ך) א שאלה 22 (סיפורת) א שאלה 23 (סיפורת).

חלק א – תנ"ך

שאלה 21

- א. (1) יש לציין מקרה אחד של הפרדה במלאכת הבריאה, ולהסביר כיצד הפרדה זו תרמה ליצירת סדר בעולם.
- הפרדה בין אור לחושך — בכל העולם שרר חושך מוחלט עד שאלוהים ברא את האור והפריד בינו ובין החושך. זהו השלב הראשון בבריאת היום והלילה.
 - הפרדה בין מים מתחת ומים מעל — הפרדה זו צמצמה את כמות המים שכיסו את פני הארץ למען יצירת הים. המים העליונים הם מי הגשמים.
 - הפרדה בין ים ליבשה — יצירת שני מקומות מחיה לסוגים שונים של בעלי חיים.
 - הפרדה בין יום ללילה — יצירת יממה שלמה, כדי להפריד בין עבודה ובין מנוחה בחייהם של היצורים החיים. יצירת שני מרחבי זמן, השונים זה מזה, לסוגים שונים של בעלי חיים.
- (2) יש להסביר על פי פסוקים ו'-י"ג את הקביעה כי מלאכת הבריאה ביום השלישי היא המשך של מלאכת הבריאה ביום השני.
- ביום השני ברא אלוהים את הרקיע והתחיל במלאכת הפרדת המים אשר מתחת לרקיע מן המים אשר מעל הרקיע. בסוף היום השני הוא ברא את השמיים, אך הארץ עדיין הייתה מכוסה מים. על כן ביום השלישי הוא השלים את המלאכה והפריד בין המים ליבשה: "יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ויתראה היבשה".

- ב. יש להשיב על פי פסוקים כ"ו-כ"ח מה מייחד את מלאכת בריאת האדם ממלאכת הבריאה של שאר הדברים. הפועל "נעשה" בפסוק "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" מציין מחשבה ונוכחות פעילה של אלוהים, והוא בצורת ריבוי של כבוד. לעומת זאת בריאת שאר הדברים נעשית בצו אלוהי של עשייה: "יהי רקיע", "יקוו המים", "תדשא הארץ דשא עשב" — צורת ציווי בגוף שלישי.

- ג. יש לפרט מניסיון אישי או מניסיונם של אחרים מקרה שבו סדר תרם להצלחה א מקרה שבו אי-סדר גרם לכישלון. בשנה האחרונה התפשט נגיף הקורונה בכל העולם וגרם למצוקה רבה ואף למוות. כדי להפסיק את הסבל צריך להטיל סגר על שכונות ועל ערים. אולם כדי לצאת מן הסגר הזה צריך תוכנית יציאה מסודרת, שכן בלי תוכנית כזאת הנגיף עלול להתפשט במהירות רבה. תוכנית יציאה מסודרת וכוללת הצליחה בכמה מקומות בעולם להוריד את רמת התחלואה ירידה של ממש, ולהחזיר את החיים למסלולם. תוכנית יציאה כזאת הצליחה במיוחד בניו זילנד, שזמן רב לא היה בה אפילו לא חולה אחד.

א:

חברה גדולה הייתה מעוניינת במכרז לחלוקת מזון לבתי ספר, על כן היא ניגשה למכרז בנושא מטעם העירייה. אולם הנהלת החברה לא התארגנה לכך, והיו חסרים פרטים רבים של בעלי תפקידים במכרז, נוסף על כך הם לא ידעו כיצד למלא פרטים רבים אחרים בו. בשל חוסר הארגון בחברה היא הפסידה את המכרז, וחברה אחרת זכתה בו.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית לבתי ספר דרוזיים, חורף תשפ"א, מס' 015381

חלק ב – סיפורת (20 נקודות)

יש לענות על אחת מן השאלות 22-23.

שאלה 22

האיש במלבן השמש / יוסל בירשטיין

א. יש לתאר כל אחת משתי הדמויות הראשיות בסיפור, ולהסביר אם התיאור הוא מן הכתוב בסיפור או על פי מה שמשתמע ממנו.

המספר – **מן הכתוב בסיפור:** קירח, בעבר גר בעיירה קטנה בפולין

משתמע מן הסיפור: חי לבדו, גר בנחלאות, בודד, מבוגר

אורי – **מן הכתוב בסיפור:** נולד במרוקו, בן שבעים ושמונה, סנדלר

משתמע מן הסיפור: גר בנחלאות

ב. יש להשיב מהו המסר בסיפור.

ההקשר הישראלי-יהודי: מפגש בין שני יהודים, שכל אחד מהם עלה מארץ אחרת. השניים נפגשים בארץ-ישראל במגרש אחד ומאחד.

ההקשר האוניברסלי: האדם באשר הוא יכול לתקשר עם האחר בלי קשר למוצאו האתני. התקשרות זו יכולה להיות מפגש בין תרבויות, מפגש בין עמים, מפגש בין עדות או דתות, מפגש בין מינים, מפגש בין אנשים השונים זה מזה, מפגש בין יריבים ועוד. המסר הוא בקיום המפגש, בהידברות, בתקשורת בין-אישית. מפגש ותקשורת בין בני אדם יכולים להביא שלום ופיוס, דו-קיום, "משחק במגרש אחד".

ג. יש להשיב מהו פירוש המטפורה "אדם שהוא דלת", ולהסביר דברים אלה.

על פי המטפורה "אדם שהוא דלת", האדם נמשל לדלת שנפתחת בקלות. למטפורה זו יש בסיפור משמעות מיוחדת: היא מבטאת תפיסה של הסרת מחסומים של ריחוק וניכור, רצון של האדם לפתוח את ליבו לאחר היציאה מן השטח האישי שלו, וציפייה שזולתו יענה להזמנה להיות דלת, שנפתחת בלחיצה קלה על הידית.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית לבתי ספר דרוזיים, חורף תשפ"א, מס' 015381

שאלה 23

שוקולד / ראובן מירן

- א. יש לתאר על פי הסיפור את דמות הסב בילדות ובזקנה.
- דמות הסב בתקופת הילדות: ילד הנושא תיק ספרים על הגב עומד ברחוב ריק בשלג מול הנהר, דומם בלי לנוע ונושם לקרבו את ריח השוקולד שנושאת הרוח מבית החרושת. עיני הילד ירוקות, לחייו ותנוכי אוזניו אדומים, הוא נושם. הכול סביבו אפור-חום-שחור, אך הוא בצבעים חיים. הוא יודע להגיע למקום בדיוק כשהרוח נושאת איתה את ריח השוקולד. הדמות היא של ילד שעל אף חוסר יכולתו, הוא בטוח בעצמו.
- דמות הסב בתקופת הזקנה: סבא, בעל שפם לבן, יושב על מיטת נכדו מדי ערב, שם על הכרית הצחורה קוביית שוקולד ומברך אותו ב"לילה טוב". הביטחון העצמי של דמות הגיבור בהיותו ילד אינה נעלמת בהיותו סב.
- ב. יש להסביר מהו המסר בסיפור, וכיצד הוא קשור באופיו של הסב.
- המסר הוא ששילוב בין תקווה, דייקנות, ניצול הזדמנויות והתמדה כדי להילחם בקשיים מביא הישגים.
- בילדותו חי הסב חיי עוני ברוסיה. אפשר לשער כי לו נשאר ברוסיה היה צפוי לו עתיד קודר, אולי היה פועל במפעל שוקולד. הסב לא נכנע לעוני, וחלם לשפר את מצבו הכלכלי – הוא שאף למעלה (ושאף את ריח השוקולד, שסימן את חיי הנוחות, ריח שנישא מעלה על גבי הרוח). הסב יודע לזהות את הרוח המביאה את ריח השוקולד ולדייק (לכוון את השעה). נוסף על כך הסב מתמיד במעשיו. יש להניח שבזכות תכונות אופי אלה התאפשר לו להיחלץ בנעוריו ממצב של עוני, להגיע לישראל ולהוציא את משפחתו מדלות לרווחה (להניח שוקולד מתחת לכרית צחורה מדי יום).
- ג. יש להשיב מה מסמל השוקולד בסיפור ומדוע.
- השוקולד מסמל חיי נוחות, שפע, חיים מתוקים וטובים. השוקולד מסמן דבר מתוק, וכן הוא מסמל דבר יקר, שהסב יכול רק לשאוף את ריחו. בילדותו הסב עומד מול מפעל "החיים המתוקים" מעבר לנהר ורוצה לטעום מן השוקולד, אך הוא יכול רק להריח אותו, כלומר הוא אינו יכול להגיע לחיי נוחות ושפע. בזקנתו הוא מעניק לאחרים מן השוקולד, כלומר מן "החיים המתוקים" האלה, והוא כבר אינו שואף אותם, הוא נוגע בהם.